

היום נלמד בעזרת ה':

עירובין דף י

חצר ניתרת בפס אחד. חצר שנפרצה המחיצה שלה ונפתחה לרה"ר (בפחות מעשר אמות, כי ביותר מעשר אין הפירצה יכולה להיחשב כפתח): לדעת ת"ק - מספיק שישאר פס אחד (מאונך) של כותל המחציה בשביל להחשיב את הפירצה כפתח. ולדעת רבי - רק אם נשארו שני פסין (- פס לכל צד) נחשבת הפירצה לפתח.

לחי המושך עם דופן של מבוי. מבוי שבראשו צד אחד של הכותל קצר ולחי ממשך אותו עד סופו. הלחי צר יותר מרוחב הכותל ולכן הוא נראה מבחוץ אך שווה מבפנים ולא ניכר לעומד במבוי שזהו לחי. הדין הוא שאם אורך הלחי פחות מארבע אמות, מותר להשתמש במבוי רק החל מדופן הפנימי של הלחי. אך אם הוא ארוך ד' אמות, נידון הלחי כמבוי ונמצא שאין למבוי לחי, ולכן אסור להשתמש בכל המבוי.

פסי ביראות. בור מים עמוק עשרה העומד ברה"ר דינו כרה"י, ואסור לשאוב ממנו מים להוציאם לרה"ר בשבת. תקנו חכמים שאם יעשו בארבע פינותיו ארבע זוויות של שתי אמות כל אחת (בצורת ר') כך שיש לכל צד אמה מכאן ואמה מכאן - רואים את החלל שביניהם כמחיצות. ולדעת רבי יהודה אף שהפרוץ מרובה על העומד, מותר עד שלוש עשרה אמה ושליש (זהו שיעור של שתי 'רבקות' שבכל אחת עומדות ארבע פרות = סה"כ שמונה פרות X אמה ושני שלישי - עובי פרה).

מבוי שהוא רחב עשרים אמה. וא"א להכשירו ע"י לחי כי פתח יותר מעשר אמות אינו נחשב פתח. אמר לוי שנועץ קנה באמצע המבוי וע"י כך מתחלק הפתח לשני פתחים שבכל אחד עשר אמות, ואז יכול להכשירם ע"י לחי או קורה.

ואין הלכה כן, כיון שהאוויר שמצד זה ומהצד השני מבטל את הקנה. אלא עושה פס מחיצה גבוה עשרה טפחים באורך ארבע אמות ומניחו באמצע הפתח כך שיחצוץ את המבוי לאורך, ואז כיון שד' אמות זהו אורך מינימלי של מבוי נחשב הדבר לשני מבואות שונים שלהם שני פתחים.

מבוי רחב חמש עשרה אמה. ישאיר רווח של 2 אמות, ויניח מחיצה ברוחב 3 אמות. כאשר ביחד יש כאן 'לבווד' של חמש אמות ונשאר פתח של עשר אמות. פתרון זה טוב

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

גם למבוי רחב עשרים, שיעשה כן משני צידיו וישארו באמצר עשר אמות פתח. (לאפשרות נוספת עיין ברש"י).

הגמרא מבררת מדוע א"א לפתור את בעיית המבוי הרחב 15 אמה בצורות נוספות:
אמה וחצי מחיצה, 2 אמות רווח, אמה וחצי מחיצה. סה"כ 5 אמות (ע"י לבוד), נשאר 10 אמות לפתח. – האם משמע מכאן ש'עומד המרובה על הפרוץ משני רוחות' דהיינו שתי המחיצות של אמה וחצי כל אחת יוצרים יחדיו עומד מרובה (3 אמות) על הפרוץ שביניהם (2 אמות) – אינו נחשב לעומד, ולכן הפרוץ המרובה מכל אחת בפני עצמה מבטל את שתיהן?

או אולי הסיבה היא כיון שהאיור 'דהאי גיסא (צד) ודהאי גיסא' - שמשני צידי המחיצה הפנימית - המרובה עליה (מצד אחד 2 אמות, ומהצד השני 10 אמות) מבטל את המחיצה (של אמה וחצי).

אמה מחיצה, אמה רווח, אמה מחיצה, אמה רווח, אמה מחיצה. סה"כ 5 אמות כנ"ל. – האם משמע מכאן שעומד כפרוץ (אמה מול אמה) אסור? או שמא האיור שמהאי גיסא ומהאי גיסא מבטל את האמה של המחיצה הפנימית.

אמה רווח, אמה וחצי מחיצה, אמה רווח, אמה וחצי מחיצה. סה"כ 5 אמות כנ"ל. פתרון זה גם טוב הוא, אך מצריך טירחא יתירה.

עור העסלא. עור המשמש לכיסוי של מושב בית הכסא. לגבי טומאת אוהל, צריך מינימום של שיעור טפח בשביל להיות אהל על הטומאה. שאם יש תחתיו כזית מן המת, האוהל מעביר את הטומאה לכלים שתחתיו. עור האסלא מצטרף עם הנקב שבאמצעיתו לטפח.

רב דימי אמר - שמדובר באצבעיים עור, ואצבעיים עור המצטרפים יחדיו. רבין אמר – אצבע וחצי עור, אצבע רווח, אצבע וחצי עור.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

כאמור, העור והנקב יחדיו מצטרפים לשיעור טפח. אצבעות גדולות דהיינו אגודלים נכנסות 4 בטפח, ואילו אצבעות קטנות דהיינו זרתות נכנסות 6 בטפח. נמצא שסה"כ שני השיעורים שנתנו האמוראים שווים בסך הכללי לטפח, רב דימי דיבר על זרתות, ורבין על אגודלים.

אמנם יתכן שיש כאן מחלוקת, בכך שרב דימי נקט שיעור שווה של עור ונקב, ואילו רבין המעיט בשיעור הנקב מהעור.

'עומד מרובה על הפרוץ משתי רוחות' - דהיינו שהרווח הפרוץ שווה לכל אחד מן הצדדים, אך יחדיו הם יוצרים עומד מרובה על הפרוץ. (אמנם הסובר שעומד מרובה על הפרוץ משני רוחות מותר, מתיר גם כאשר הפרוץ קטן יותר מכל אחד מהצדדים).